

Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України
Відділення загальної середньої освіти НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (Республіка Латвія)
LUMEN Conference Center (Румунія)
Sankiri University (Туреччина)
Kirsehir Ahi Evran University (Туреччина)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

*Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та
95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України*

21-22 вересня 2021 року

Київ - 2021

Національна академія педагогічних наук України
Міністерство освіти і науки України
Відділення загальної середньої освіти НАПН України
Інститут педагогіки НАПН України
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (Республіка Латвія)
LUMEN Conference Center (Румунія)
Sankiri University (Туреччина)
Kirsehir Ahi Evran University (Туреччина)
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

«СВІТ ДИДАКТИКИ: ДИДАКТИКА В СУЧАСНОМУ СВІТІ»

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та
95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України

21-22 вересня 2021 р.

Київ
«Видавництво Людмила»
2021

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 12 від 18 жовтня 2021 року)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Калініна Людмила Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, вчений секретар Інституту педагогіки НАПН України

Опалюк Тетяна Леонідівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Базиль Людмила Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент, учений секретар Інституту ПТО НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Малихін Олександр Володимирович, доктор педагогічних наук, професор

Арістова Наталія Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор

Попов Роман Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент

Алексєєва Світлана Володимирівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Шелестова Людмила Володимирівна, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Барановська Олена Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

Кравчук Ольга Павлівна, кандидат педагогічних наук

Загорулько Марина Олександрівна

Тетик Валентина Романівна

Ліпчевська Інна Леонідівна

С95 Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 21-22 вересня 2021 р. / за наук. ред. доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України О. Топузова; доктора педагогічних наук, професора О. Малихіна. Київ : «Видавництво Людмила», 2021. 247 с.

ISBN 978-617-8071-10-3

До збірника увійшли матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі» (21-22 вересня 2021 р.), присвяченої 30-ій річниці Незалежності України та 95-ій річниці від дня заснування Інституту педагогіки НАПН України.

У матеріалах конференції розглянуто питання теорії і методології сучасних дидактичних процесів; психолого-дидактичних проблем організації освітнього процесу в умовах інформаційного суспільства; тенденцій розвитку сучасної дидактики: зарубіжний досвід; трансформаційних процесів в освіті XXI століття: дистанційне та змішане навчання; формальної, неформальної, інформальної освіти; інноваційних підходів, технологій, методик, методів, прийомів і засобів навчання.

Збірник адресовано науковцям, науково-педагогічним працівникам, педагогам, докторантам, аспірантам, студентам.

УДК 37.02(063)

За зміст публікацій, достовірність інформації, цитат, покликань на літературні джерела відповідальність несуть автори.

ISBN 978-617-8071-10-3

© Інститут педагогіки НАПН України, 2021

© «Видавництво Людмила», 2021

проводять два вчителі — діляться досвідом одне з одним; один день на тиждень учні працюють самостійно, а вчителі проводять короткі 10-хвилинні індивідуальні перевірки для кожного(-ної) учня(-иці) у класі.

Змішане навчання не тотожне електронному (або онлайн-) навчанню. Онлайн-навчання не передбачає особистої комунікації між учнями у класі, чи учнем(-ницею) і вчителем(-кою). Це водночас його основна перевага і недолік у порівнянні зі змішаним навчанням. Адже учні, які навчаються онлайн, не мають можливості особисто спілкуватись і розвивати навички роботи в команді. Натомість система змішаного навчання дозволяє вирішити цю проблему. Онлайн-платформи дозволяють бачити кількість часу, яку витрачають учні на виконання різних завдань і на основі цього корегувати навчальний процес та роботу з конкретними учнями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Новини EdEra та огляд освітніх тенденцій.* (2021). Відновлено з: <http://blog.ed-era.com>

Parkhomenko O. Ya.

*Kyiv National University of Technologies and Design
(Kyiv, Ukraine)*

Babenko O.V.

*Kyiv National University of Technologies and Design
(Kyiv, Ukraine)*

FOR AND AGAINST ONLINE AND BLENDED LEARNING

Online learning is one of the biggest trends in the education around the world. Three years ago no one could even imagine that we can study from your home. Online learning is a great alternative to traditional universities because a lot of people live far away from their universities.

The objective of the paper is to analyse advantages and disadvantages of online education and emphasize the best learning format.

Among the variety of forms of online education, everyone can choose the most convenient and appropriate form of education for themselves. We will present a short list and description of the most common types of online learning. They are the following.

1. Lectures and video tutorials. Today, many prestigious universities in the world and specialized educational resources open access collections of the best teaching materials and courses of lectures by eminent professors, which can be “attended” by students from all over the world. High quality, prestigious education has never been so affordable.

2. Trainings. Participants in online trainings improve new knowledge, practise it in true to life situations. In the corporate environment, trainings and online courses aim at improving qualifications, developing useful business skills, and personal growth.

3. Webinars are a type of web conferencing and a popular format among coaches, when one or several expert speakers teach some people during a fixed period of time

4. Online courses are training sessions during which the student does not physically contact the teacher and other students, completing the assignments received through the video lessons. For a certain period of time, you can improve knowledge on a chosen topic. But of course this system isn't ideal. Let's focus on the advantages and disadvantages of online learning in detail (Дорохина, 2020).

Advantages of online learning:

The variety of courses is first advantage of online education. Firstly, we have a huge database of courses and training platforms. The range of topics is amazing: language classes, business trainings, lessons in applied sciences and rare highly specialized disciplines. For example, there are programs for physicians that simulate real-life situations to practice skills. Secondly, you can choose distant format of education. For example, a lot of people live in another city, and they don't need to travel. Thirdly, we have much more free time, that you can spend on finding a job or studying more lessons. And to

my mind online education improves our responsibility and self-discipline because we plan our studying by ourselves. Online classes are ideal for anyone who works full time, has a family to raise, is not tied to a home for some reason, or lives in the countryside. These barriers can make it difficult to enter a traditional school. If we have an Internet or data connection, we can access our study materials whenever we need them. Many professors even upload lectures or provide texts to complement the learning process. If we have a stressful lifestyle and want to advance our career, then studying at our own pace is a smart way to pursue the next college or university degree. Students taking online classes find that the cost of their higher education is usually lower than if they prefer taking courses on campus. Typically, fewer textbook purchases, reduced travel and room and board costs need to be considered, these factors can reduce the cost of college or university. This means that every person who takes this opportunity can start his/her career with a lower level of debt. Some students may not have an access to the program that best suits their needs. It could be far from their city, in another state, or even on the other side of the world. Having online classes allows students to participate and complete their preferred program with less difficulty. These programs usually do not have the same geographic restrictions as traditional educational institutions. Online classes allow everyone to get knowledge, no matter where they live. An online course makes it easy to bring visiting experts or former students to the classroom environment. Even people from other educational institutions can engage in conversations to facilitate the learning process. Students can gain a global perspective on their preferred subject rather than being limited to a local perspective (2, 2020).

If we analyse disadvantages of online learning we can emphasize the following.

Language and cultural barriers. Most of the massive open online courses as well as communication in specialized forums are in English. And people who don't speak English can't afford these courses. Technical difficulties exist as well. Not all countries or even regions of a particular country have free access to the Internet, without it online learning is impossible. Another important disadvantage of self-study is that we can't confirm your knowledge. If during personal communication we can still try to talk about our success in mastering the profession, or show examples of work, then at the initial stage of selecting a resume, you do not have competitive advantages. While taking online classes, the degree may take longer. If a student is not committed to pursuing a degree, it may take several years for him to complete his online classes. Everything that is required for the course is up to people. This means that we must complete our assignments, read the required materials, communicate with our professor, talk to the peers, and take exams according to the rules presented upon admission. It can be tempting to ignore some commitment to study.

One of the worst sides of online learning is that students don't have live communication. This part of student's life is one of the most important because in our future we need to know how to communicate with people. Colleges and universities provide many opportunities for face-to-face social networking. When we can talk face to face with your professors and colleagues, it can improve our intermediate and final outcomes. Networking functions can serve as important links for future career opportunities. The structure of online classrooms gives many of these potential benefits. Even if we have an educational institution focused on small classes and curriculum requirements that require interaction, forum conversation or online chat is not the same as sharing coffee or lunch with someone. Another disadvantage is that we spend a lot of time sitting at the computer. And of course it influences on our health badly. Online classes imply regular internet access so that students can complete their assignments on time. If we don't have work equipment or connection at home that is a big problem. Learning option can be tricky. We will need a computer or a tablet, a home Internet service provider. Some public libraries and other institutions may offer computer access, but this may require a limited time or additional cost. We will also need access to this equipment during their scheduled business hours, which may not be possible. It may also happen that in order to access all the content of our course, we need certain programs that are not built into our laptop. Sometimes this can be a main problem because trying to find such a program might be time-consuming, or we just can't handle it because they don't sell it or because there is some incompatibility with our needs. It is not the usual thing, but it can also happen that even if it is a distance learning we have to attend an online seminar that is held at a certain time when we can be at work. Everything will depend on the course or training

we take and unfortunately the non-viewing of the seminar in real time will be able to impact on the final outcomes of the module. There is also the possibility that students will not understand how to use an online platform. Although, in many cases, teachers have published many materials and even many tools that they think can be useful for the students in resolving doubts or expanding information. This situation often happens in virtual learning environments, so teachers need to be able to know exactly how to place material in order to focus the attention of their students. One of the big disadvantages of online learning is the number of hours students have to spend on learning. If students cannot plan their time management, this fact can lead to health problems, both visual and physical, as well as muscular. Therefore, it would be a good idea for all distance learning platforms to take into account the possibility of “virtual doctor” which can control the time in front of a computer.

In conclusion, we can highlight that issues for and against online and blended learning are still disputable. If we have a busy schedule or don't have access to college or university education, online classes are the way to achieve some academic goals. It only requires internet access or a data connection and then we can start fulfilling the requirements of your coursework. The modern structure of this learning opportunity perfectly duplicate the traditional learning process. This option may not be the best choice for those struggling with their organization. These advantages and disadvantages of online classes need to be considered individually. If students live at home full time and want to study on their own, this innovation can be a rewarding experience. If young people prefer social interaction and traditional class, this may not be the best choice. So we think that educational establishments should combine positive facets of online and offline education, nowadays, blended learning is the best option and often plays the first fiddle by many students' opinions.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дорохина, А. (2020). *Онлайн обучение*. Retrieved from <https://e-queo.com/blog/tpost/8io69p9ikt-onlain-obuchenie>
2. *Advantages and disadvantages of online classes*. (2020). Retrieved from <https://vittana.org/20-advantages-and-disadvantages-of-online-classes>

Паламарчук В. Ф.

*гімназія «Троєщина» Деснянського району м. Києва
(Київ, Україна)*

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: МОДЕЛІ ВИПЕРЕДЖАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Головним моїм педагогічним кредо завжди було: «...чистої науки не існує, вона завжди ґрунтується на педагогічному досвіді, її вершини досягаються лише через кращі зразки педагогічної практики...»

Як відроджувати і поновлювати інтелектуальний потенціал України? Які можливості має сучасна школа? Чим відрізняються розвиток і навчання учнів у школах нового типу? У чому полягають інноваційні пошуки вчених і вчителів сьогодні? Виконання соціального замовлення – стати державою інтелектуальних ідей і технологій – вимагає нової теорії інноваційної освіти, компонентами якої є сучасні філософські, аксіологічні, семантичні, фізіологічні, психолого-педагогічні погляди на людину. Перед сучасною освітою стоїть глобальне завдання: створення та реалізація моделі випереджального розвитку дитини.

Прогнозування подальшого розвитку інноваційних процесів в освіті дає розуміння того, що основними принципами, що лежать в основі моделі випереджального розвитку дитини будуть наступні (рис. 1).

Parkhomenko O. Ya., Babenko O. V.	
For and against online and blended learning.....	106
Паламарчук В. Ф.	
Трансформаційні процеси в сучасній освіті: моделі випереджального розвитку.....	108
Пономаренко О. Д.	
Формування читацького інтересу молодших школярів на уроках літературного читання в умовах дистанційного навчання.....	112
Слижук О. А.	
Вивчення сучасної української прози в 5-6 класах гімназії в умовах змішаного навчання.....	115
Собченко Т. М.	
Виклики та перспективи змішаного навчання в закладах вищої освіти України.....	117
Трубачева С. Е.	
Дидактичні принципи в проєктуванні змішаного навчання.....	119
Франчук Т. Й.	
Проєктні технології як засіб самореалізації дітей з особливими освітніми потребами в умовах змішаного навчання.....	122
Шелестова Л. В.	
Змішана форма організації навчання в сучасній школі.....	125
Шпарик О. М.	
Підходи до організації освітнього процесу в умовах непрогнозованих впливів.....	127

ФОРМАЛЬНА, НЕФОРМАЛЬНА, ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Алексєєва С. В.	
Дидактичний концепт сучасної освіти в інформаційному суспільстві.....	130
Загорулько М. О.	
Вплив пандемії COVID-19 на формальну шкільну освіту.....	132
Тишковець М. Д.	
Форми і методи навчання вчителів нової української школи. Форми і методи післядипломного навчання вчителів.....	134
Ткачов С. І., Ткачов А. С.	
Неформальне навчання в контексті реалізації концепції неперервної освіти фахівця впродовж усього життя.....	136

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ, ТЕХНОЛОГІЇ, МЕТОДИКИ, МЕТОДИ, ПРИЙОМИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Andrejeva Rita	
The development of creation and business acumen in preschool.....	139
Babenko O. V.	
Contemporary communication and multimodal meaning-making in language education....	141
Babenko O. V.	
Online service learningapps.org as an effective platform for the formation of students' foreign language communicative competence.....	143
Балануца О. О.	
Творчий розвиток майбутніх дипломатів у процесі професійної підготовки.....	145
Buchkova V. V., Babenko O. V.	
Key challenges for the higher education in the 21st century.....	147
Бурда М. І.	
Особливості методики практикоорієнтованого навчання математики в гімназії.....	149